

Müasir Azərbaycan tarixinin 30 ildən artıq bir dövrünü əhatə edən mərhələ, ölkəmizin ictimai-siyasi, iqtisadi və mədəni həyatının bütün sahələrindəki dirçəliş illəri ulu öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Təqribən bir qərinəlik bu dövr Azərbaycan tarixinə Heydər Əliyev dövrü kimi əbədi həkk olunub. Bu illərdə ümummilli liderin dəst-xətti ilə Azərbaycanın quruculuq salnaməsinə ən parlaq səhifələr yazılmışdır. Azərbaycanda dövlətçilik ənənələrinin XX əsrin sonlarında bərpa edilib zənginləşdirilməsi, dövlət müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsi, onun əbədi və dönməz xarakter alması, ölkəmizin dinamik iqtisadi inkişaf yolu ilə inamla irəliləməsi, beynəlxalq nüfuzunun sürətli artması, əlbəttə, Heydər Əliyevin misilsiz fəaliyyəti sayəsində mümkün olmuşdur. Heydər Əliyev müdrik rəhbərliyi, siyasi uzaqgörənliyi, qətiyyətli və əzmkarlığı ilə zamanımızın görkəmli siyasi xadimi kimi tanınmış, ən yüksək zirvəyə - Azərbaycan xalqının ümummilli lideri səviyyəsinə yüksəlmişdir!

Bütün həyatı boyu öz xalqına sədaqətlə xidmət edən Heydər Əliyevin gerçəkləşdirdiyi quruculuq salnaməsinin ən mühüm hissələrindən biri də Azərbaycan dövləti və xalqımız üçün çox böyük və zəruri əhəmiyyət kəsb edən mülki aviasiya olmuşdur. Azərbaycan Mülki Aviasiyası onun diqqətindən heç vaxt yayınmamışdı.

Mülki aviasiyadan digər keçmiş müttəfiq respublikalar kimi, Azərbaycanın da payına düşən və ötən əsrin 90-cı illərinin əvvəlində istifadə olunan "TU-154", "YAK-40", "AN-2" təyyarələri, "Mi-6" və "Mi-2" vertolyotları oldu. Digər tərəfdən, SSRİ-nin süqutundan sonra Azərbaycanda hökm sürən kaos, özbaşınalıq, sözün əsl mənasında, hakimiyyətsizlik mülki aviasiyaya da mənfi təsir göstərməyə başladı.

Xalqımız 1993-cü ilin ağır günlərində yeganə çıxış yolunu Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıtmasında gördü. Xalqın davamlı təkidi ilə onun hakimiyyətə qayıdışı ölkəyə təzə ruh, təzə nəfəs, yeni bir ab-hava və canlanma gətirdi. Heydər Əliyev nəinki Azərbaycanı dağılıb məhv olmaqdan xilas etdi, eyni zamanda, milli qurtuluşun və tarixi inkişaf mərhələsinin əsasını qoydu. Ən önəmli isə müstəqilliyimizi dönməz və əbədi yola çıxardı.

"Əsrin müqaviləsi"nin imzalanması Azərbaycanın siyasi və iqtisadi müstəqilliyinin möhkəmlənməsi üçün güclü və əsaslı zəmin yaratdı. Bu uzaqgörən şəxsiyyət eyni zamanda

bilavasitə şəxsi təşəbbüsü, göstərişi və xüsusi qayğısi sayəsində 15 il sonra - 1998-ci ildə nəinki Azərbaycanın, hətta Xəzər regionunun nəhəng obyektinə çevrildi.

Müharibə şəraitində olan ölkəmiz üçün təkəzə mülki aviasiya sistemində böyük məbləğdə xarici investisiya qoyuluşunda yalnız Heydər Əliyev nüfuzunun böyük rol oynaması danılmazdır. Məhz 1996-2002-ci illərdə Azərbaycan Mülki Aviasiyasında təxirəsalınmaz tədbirlər geniş vüsət aldı. 1996-cı il oktyabrın 2-də Gəncə aeroportuna Beynəlxalq hava limanı statusu

Müasir tipli bu təyyarələr ilə Bakıdan London, İstanbul, Təl-Əviv və Dubaya beynəlxalq reyslərin həyata keçirilməsinə başlandı. Bu, yeni və müstəqil Azərbaycan üçün çox böyük nailiyyət idi.

Azərbaycanın daim fəravan gələcəyini düşünən Heydər Əliyev mülki aviasiyamızda milli kadrların hazırlanması məsələsini də gerçəkləşdirdi. Belə ki, o vaxtlar "Azal" Dövlət Konserininin nəzdində fəaliyyət göstərən Milli Aviasiya Mərkəzi Azərbaycan Nazirlər Kabinetinin qərarı ilə Milli Aviasiya Akademiyasına çevrildi. Mülki aviasiya

bütün struktur bölmələrində əzmlə çalışır.

Milli Aviasiya Akademiyasının kadr hazırlanması sahəsində bugünkü fəaliyyəti daha fərhləndiricidir və bu hal həqiqətən Azərbaycanın müstəqilliyinin ilk nailiyyətlərindən biridir.

"Mən xoşbəxtəm ki, Azərbaycan Mülki Aviasiyasının öz milli kadrları - təyyarəçiləri, mühəndis və mütəxəssisləri var və onlar bizim aviasiyamızı gələcəkdə də inkişaf etdirəcəklər" - Heydər Əliyevin bu sözləri düşünən, bu gün və sabah da mülki aviasiyamızı üçün əsl fəaliyyət proqramıdır.

Azərbaycan Mülki Aviasiyasının memarı

su verildi. Bakı Beynəlxalq Hava Limanının Aerovağzal Kompleksi də Azərbaycan Prezidenti Heydər Əliyevin yaxından köməyi və xüsusi nəzarəti sayəsində Beynəlxalq Mülki Aviasiya Təşkilatının (IKAO) tələbləri səviyyəsində iki il müddətində tikilib başa çatdırıldı. 1999-cu il sentyabrın 30-da aerovağzal kompleksinin açılış mərasimi oldu. Açılış mərasimində nitq söyləyən Prezident Heydər Əliyev dedi: "Bu gün mən özümü çox xoşbəxt hiss edirəm ki, bu aerovağzal kompleksinin təməlini 1981-ci ildə mən qoymuşam, 1985-ci ildə onun inşasının təmin olunmasını mən təşkil etmişəm və ondan sonrakı dövrdə burada heç bir iş görülməyibə halda, son iki il müddətində bu kompleksin tikilib yüksək səviyyədə istifadəyə verilməsini də mən təmin etmişəm".

Heydər Əliyev Bakı Hava Limanında aviaparkın təzələnməsini, yeni təyyarələr alınmasını ən mühüm vəzifələrdən biri kimi qarşıya qoymuşdu. Məhz buna görə də 2000-ci il oktyabrın 9-da ilk "Boeing-757-200" təyyarəsi Bakıya gətirildi. Bir ay sonra isə 2-ci "Boeing-757-200" hava gəmisi "Azərbaycan Hava Yolları" Dövlət Konserininin aviaparkına daxil oldu.

yada genişmiqyaslı islahatların həyata keçirilməsində düzgün kadr siyasəti də çox mühüm rol oynadı.

Müdrilər düz deyiblər ki, böyük işlərin öhdəsindən yalnız səriştəli və təcrübəli insanlar gəlməyə qadirdirlər. AMEA-nın həqiqi üzvü, əməkdar elm xadimi, fizika-riyaziyyat elmləri doktoru, akademik Arif Paşayevin 90-cı illərin ortalarında Milli Aviasiya Akademiyasına rektor gətirilməsi təhsil ocağında infrastrukturunu tamamilə yeni bir inkişafa yönəltdi. Beləliklə, Azərbaycanda mülki aviasiyanın inkişafı ilə əlaqədar 1997-1998-ci tədris ilindən etibarən Milli Aviasiya Akademiyasına tələbə qəbulunun sayı artırdı. Bir faktı yada salmaq ki, 1996-1997-ci tədris ilində MAA-da cəmi 2 ixtisas üzrə 85 nəfər təhsil alırdısa, bu gün onların sayı 20 ixtisas üzrə 2300 nəfərə yaxındır. Bu, əlbəttə, çox böyük nailiyyətdir və haqlı olaraq qürur doğurur. Ən əsası isə milli aviasiya kadrlarının yetişdirilməsi barədə ümummilli liderin arzularının çin olması ürək açır. Artıq böyük zəhmət bahasına başa gələn keyfiyyətli təhsil öz bəhrəsini verməkdədir. Milli Aviasiya Akademiyasını bitirənlər bu gün ölkəmizin mülki aviasiya sisteminin

Azərbaycan Mülki Aviasiyasının infrastrukturunu dəyişdikcə nailiyyətlər daha da artırdı. Amma Naxçıvanın blokada şəraitində olması Heydər Əliyevi xüsusilə narahat edirdi. Naxçıvanla əlaqəni daha sıx etmək lazım idi. Odur ki, Heydər Əliyev Naxçıvanda mülki aviasiya infrastrukturunun yenidən qurulması, ən müasir tələblərə cavab verən aerovağzal binasının tikintisi və yerüstü xidmətlərin yaradılması məsələsini bilavasitə nəzarətinə götürdü. 2002-ci il avqustun 11-də ulu öndər Naxçıvana səfər etdi. Həmin gün Naxçıvan Ali Məclisində keçirdiyi müşavirədə Heydər Əliyev dedi: "Mən çoxdan bu fikirdə idim ki, Naxçıvan Hava Limanını yenidən quraraq, yeni, yeni bir hava limanı tikək. Birincisi, gərək elə edək ki, təyyarələr buradan təkəzə Bakıya, Gəncəyə yox, bir çox istiqamətlərə uçuşun. İkincisi də Naxçıvan öz coğrafi vəziyyətinə görə elə yer tutur ki, burada beynəlxalq standartlara uyğun hava limanının olması təkəzə Naxçıvan üçün yox, bütün qonşu ölkələr üçün də çox əhəmiyyətli olacaqdır. Bunları nəzərə alaraq mən belə bir qərara gəldim".

Beləliklə, dövlət başçısının qərarından sonra Naxçıvan Hava Lima-

nında tikinti işlərinə start verildi. Layihə çərçivəsində aeroportda yeni aerovağzal kompleksinin inşası ilə yanaşı, hava hərəkətinin idarə edilməsi üzrə yeni avadanlığın quraşdırılması, aeroportun müasir radionaviqasiya vasitələri ilə təmin edilməsi, yeni uçuş-enmə zolağının və perronun tikintisi, kommunikasiya xətlərinin çəkilişi və digər bütün sahələrdə işin sürət və keyfiyyətinə diqqət artırıldı.

Naxçıvan Hava Limanının tikintisi 14 ay çəkdi. Həmin müddətdə burada sahəsi 8.600 kvadratmetr olan, saatda 300 sənişinə xidmət göstərən ae-

rovağzal binası, 177 min 720 kvadratmetrlik beton örtüklü uçuş-enmə zolağı və başqa mühüm obyektlər inşa olundu. Azərbaycan Nazirlər Kabinetinin qərarı ilə Naxçıvan Hava Limanına beynəlxalq status verildi. Bu, sonralar beynəlxalq reyslər həyata keçirilməsinə imkan yaratdı.

Naxçıvan Beynəlxalq Hava Limanını 2004-cü il mayın 12-də - Naxçıvan Muxtar Respublikasının yaradılmasının 80 illik yubileyi günlərində istifadəyə verildi. Təəssüflər olsun ki, Naxçıvanın ən ciddi aeronaviqasiya tələblərinə cavab verən, ən müasir təyyarələri qəbul etməyə qadir olan və sənişinlərin rahatlığını yüksək səviyyədə təmin edən bu yeni hava limanının açılışını görmək Heydər Əliyevə nəşib olmadı. Hava limanının açılış mərasimində ulu öndər Heydər Əliyevin siyasi varisi, yeni Azərbaycanın yeni lideri Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev iştirak etdi.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin ölkəmizin mülki aviasiyasının inkişafına olan diqqət və qayğısını yüksək səviyyədə və layiqli davam etdirən Prezident İlham Əliyevin Bakı Beynəlxalq Hava Limanına "Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportu" adının

verilməsi barədə fərmanı hamının ürəyindən xəbər verdi. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin diqqət və qayğısı sayəsində 2005-ci ildə Bakı Yüklə Terminalının, 2006-2008-ci illərdə Gəncə, Zaqatala və Lənkəran hava limanlarının, 2011-ci ildə isə Qəbələ aeroportunun istismara verilməsi ölkənin mülki aviasiya tarixində mühüm hadisə oldu.

2014-cü ilin aprelinde ildə 6 milyon sənişinə xidmət edən yeni terminalın istifadəyə verilməsi, son illərdə dünyanın müasir tipli təyyarələri olan "Boeing-767", "Boeing-787", "Aerobus-340" və başqa hava gəmilərinin alınıb Azərbaycana gətirilməsi, milli kadrların hazırlanması, beynəlxalq uçuşların sayının artırılması və başqa sahələrdəki ardıcıl uğurlar Prezident İlham Əliyevin mülki aviasiyamıza göstərdiyi diqqət və qayğının bariz nümunələridir. Bu nailiyyətlər və yeni infrastruktur ümummilli lider Heydər Əliyevin işıqlı ideyalarının parlaq təzahürüdür. Bu, əsl dirçəliş və inkişafdır. Biz bu yenilikləri və tərəqqidən qürur duyuruq. O da fərəh doğurur ki, "Azərbaycan Hava Yolları"nın uçuş heyəti ulu öndərin "Mülki aviasiyanın ən mühüm vəzifəsi uçuşların təhlükəsizliyini təmin etməkdir" tövsiyəsinə layiqincə əməl edir və başlıca prioritet məsələ kimi gündəmdə saxlayır. Ümummilli liderin bu sözləri aviasiya işçiləri üçün günün şüarı və əsas devizidir.

...Hər gün Bakıdan - Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportundan, Naxçıvan, Lənkəran, Gəncə və Qəbələ beynəlxalq hava limanlarından səmaya qalxıb London, İstanbul, Paris, Təl-Əviv, Moskva, Roma, Dubay, Praqa və başqa şəhərlərə istiqamət götürən müasir tipli təyyarələrdəki sənişinlər Azərbaycan Mülki Aviasiyasının inkişafına görə öncə ümummilli lider Heydər Əliyevi dərin minnətdarlıq hissi ilə xatırlayırlar. Ulu öndər Heydər Əliyev bu gün həm də mülki aviasiyanın memarı kimi hər bir azərbaycanlının qəlbində yaşayır.

Məhərrəm SƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"